

by jí pak vlastní hospodářské podnikání členstva tím více posíleno. Nelze tedy tvrditi, že družstvo v podstatě sleduje jiné cíle, nežli hospodářskou podporu svých členů.

Čís. 3848.

Ohradil-li se žalovaný proti přípustnosti mezitimního určovacího návrhu (§ 236 c. ř. s.), jest na soudu první stolice, by ihned usnesením rozhodl o formální přípustnosti návrhu.

Mezitimní určovací návrh (§ 236 c. ř. s.) lze vznést až do ukončení ústního přeličení, třebas se právo nebo právní poměr staly spornými hned po zahájení sporu.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, R I 388/24.)

Za sporu o dodržení trhov^é smlouvy a odevzdání domu učinil žalobce návrh, by bylo mezitimně určeno, že úmluva s dlužníkem, na jehož jmění mezi tím vyhlášen byl úpadek o koupi domu, jest platna a právně účinná. Soud první stolice přes odpor žalovaného rozhodl usnesením, že návrh žalobcův jest přípustným, rekursní soud návrhu nepřipustil. Důvody: Mezitimní určovací návrh podle Šu 236 c. ř. s. jest přípustným pouze tehdy, když má býti zjištěn právní poměr nebo právo, jež se za rozepře staly spornými. Právní poměr, jehož zjištění se žalobkyně domáhá, stal se sporným ihned po žalobě, tudíž hned na začátku sporu, nestal se tudíž sporným za sporu a jest proto návrh nepřipustný.

Nejvyšší soud obnovil usnesení prvního soudu.

Důvody:

Minění žalující strany, že o formální přípustnosti mezitimního návrhu na zjištění nemělo býti rozhodováno již nyní usnesením, nýbrž že má býti o ní rozhodnuto teprve v rozsudku, jest mylné. Žalovaná strana se při ústním jednání v první stolici výslovně ohradila proti návrhu tomu, jakmile byl zástupcem žalující strany přednesen, pročež bylo povinností procesního soudu první stolice, by hned rozhodl usnesením, zda návrh může býti vzat za základ ústního jednání a soudního rozsudku čili nic, zdali tedy tento návrh jest formálně přípustný. U věci samé však dovolací recurs jest oprávněn. Původně zněla žaloba na splnění trhov^é smlouvy a nyní domáhá se žalující strana na žalované straně náhrady interesů z důvodu nesplnění smlouvy trhov^é, pokud se týče domáhá se soudního prohlášení likvidnosti tohoto nároku. Rozhodnutí soudní o původním žalobním nároku záviselo a rozhodnutí o nynějším nároku žalobním rovněž závisí na předběžném rozhodnutí otázky, zda trhov^á smlouva, žalující stranou tvrzená, jest platna a právně účinná. Otázka tato tvoří právní poměr mezi stranou žalující a stranou žalovanou a stala se v nynějším procesním řízení spornou. Podle prvního odstavce Šu 236 c. ř. s. tedy žalující strana byla oprávněna navrhnouti,

aby tento právní poměr byl soudním rozsudkem na jisto postaven. Že by žalující strana byla návrh ten učinila pozdě, poněvadž právní poměr, který má být rozsudkem na jisto postaven, byl sporným již na počátku ústního jednání v první stolici, nelze tvrditi, neboť v prvním odstavci Šu 236 c. ř. s. zcela všeobecně a neomezeně jest žalobci dovoleno, by mezitimný návrh na zjištění sporného práva nebo právního poměru vznesl při ústním přeličení kdykoliv až do jeho ukončení bez ohledu na to, kdy v procesním řízení právo nebo právní poměr staly se spornými, a totéž plyne i z motivů osnovy civilního řádu soudního, k Šu 236 připojených. Podle druhého odstavce Šu 236 c. ř. s. ovšem nelze návrh zjišťovací připustiti, brání-li tomu předpisy o předmětné příslušnosti, ale tohoto případu zde není, neboť obě strany vzhledem na ocenění žalobního nároku v původní žalobě na 200.000 Kč, jakož i výši interesse, nyní žalující stranou žádaného, zřejmě předpokládaly, že pro mezitimný návrh na zjištění, vznesený žalující stranou, jest předmětně příslušným obecný senát sborového soudu podle prvního odstavce Šu 50 j. n. a nikoli soud okresní. Žalovaná strana také vůbec ani netvrdila, že zjišťovací návrh strany žalující měl být odmítnut pro nepřislušnost podle druhého odstavce Šu 236 c. ř. s. Není tedy podstatnou vadou, že žalující strana neuvedla obdobou druhého odstavce Šu 56 j. n. hodnoty tohoto mezitimného návrhu na zjištění. Ovšem bude povinna učiniti tak dodatečně v první stolici vzhledem na platné předpisy o určování nákladů rozepře a vyměřování soudních poplatků včetně rozsudečného.

Čís. 3849.

Právoplatně přijatý člen společenstva může se domáhati pořadem práva neplatnosti usnesení valné hromady, jímž byl proti stanovám z družstva vyloučen.

(Rozh. ze dne 13. května 1924, Rv I 90/24.)

Žalobní prosbě člena družstva invalidů proti tomuto jako žalovanému o neplatnost usnesení valné hromady, vylučujícího žalobce z družstva, jehož byl členem, a měnicího stanovy, o b a n i ž š í s o u d y vyhověly. N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalovaného družstva.

D ů v o d y:

Po právní stránce poukázaly již oba nižší soudy na to, že v době, kdy žalobce usnesením valné hromady žalovaného družstva z družstva byl vyloučen, vyloučení to dle jasného znění stanov tehda platných se vůbec státi nemohlo, když předpoklad pro vyloučení žalobce z družstva, uvedený v čl. 7 III. stanov nebyl tvrzen aniž jest dán. Poněvadž dle stanov družstva, platných v době konání valné hromady, družstvo nemohlo žalovaného ani jednohlasným usnesením valné hromady vyloučiti, jest pro posouzení věci nerozhodno, zda žalobce při této valné hromadě hlasoval proti svému vyloučení, či se jen proti němu ohradil,